№ 18.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 1. *MARCA ROKU* 1799. *w PIĄTEK.*

Na dniu 25. *Lutego* przybył tu na urząd Prezydenta Miaſta *Warſzawy* W. JPan Major *de Werther.*

z Paryża dnia 8. *Lutego.*

Dnia wczorayszego około drugiey godziny po południu ſalwy artylleryi ogłoſiły tryumfalne weyście woyſk naszych do miaſta *Neapolu.* Dowiaduiemy ſię, iż Lazaroni dawali ſilny odpor, który ich wielką liczbę ludzi kosztował. Zapewniaią, iż zapalono domy, z których na *Francuzow* ſtrzelano.

Poselſtwo Dyrektoryatu Wykonawczego do Rady 500. *i do Rady ſtarszych dnia* 19. *Pluvios (*7. *Lutego.)* Obywatele Reprezentańci. Armia *Rzymſka*, dziś armia *Neapolitańſka*, attakowaną była dnia 2. Pluvios (21. Stycznia) przez nieprzeliczony tłum uzbierany ze szczątkow armii *Neapolitańſkiey*, oraz z Lazaronow i wieśniakow, wszyſtkich dobrze uzbroionych, dobrze powodowanych, i zapalonych nayzaciekleyszego fanatyzmu pochodnią. Żołnierze wolności ze wszyſtkich ſtron otoczeni, na wszyſtkie ſtrony rozpędzali zuchwalcow, i po trzech dniowych waleczności cudach, iakie tylko poprzedzaiących Republikanow zwycięztwa mogą czynić podobnemi do wiary, wszyſtkie przeszkody zoſtały zwyciężone, a armia rozłożyła ſię w *Neapolu.* Zapał patryotow *Neapolitańſkich* tak długo wſtrzymywany, w tym większey powſtał ſile. Głos ich zoſtał uſłyszany, a połączony z łaſkawością zwycięzcow, w świętą miłość wolności zamienił fanatyzm, który w serca obłąkanych gminow wpaiano. Rzeczpospolita *Neapolitańſka* ogłoszoną, a Rząd iey tymczasowy organizowanym zoſtał.

(Podpisano) Reveillere Lepaux Prezydent.

Po przeczytaniu tego poselſtwa w Radzie 500. naſtąpiły nayżywsze oklaſki. Sala rozlegała ſię głosami *Niech żyie Rzeczpoſpolita.* Muzyka Rady wygrywała wiele pieśni patryotycznych, nowe rozpoczęto oklaſki. Obywatel *Lesage-Senault* wyraził, iż nieſłychane pomyślności naſzych armii zaſługuią na coraz większą Narodową wdzięczność. Żądam rzekł, ażeby Rada dekretowała, iż armia *Rzymſka*; a teraz armia *Neapolitańſka* nie przeſtaie ſię zaſługiwać Oyczyznie.— Przyięto ten wniosek, i nakazano we dwunaſtu exemplarzach wydrukować poselſtwo.— Deputowany *Duviquet* dodał, iż to miaſto obeymuiące w ſobie 400 tyſięcy mieszkańcow, wzięte ieſt szturmem przez 8 tyſięcy *Francuzow*, Żąda nakoniec, ażeby odeſłać do Kommiſſyi inſtytucyow Republikantſkich zapytanie, czyli poſtanowienie republikantſkiego święta niebyłoby dla każdey nowey Rzeczypospolitey potrzebnym.

W Radzie ſtarszych to poselſtwo z równymże ukontentowaniem było przyięte.— Deputowani *Teſſée*, *Lausſat*, *Perez* (z Deparamentu wyższey *Garonny*) *Decomberouſse*, *Roujoux*, *Garat*, i *Guyomard*. koleyno oddali hołd tryumfom armiow Republikantſkich.— *Garat* oświadczył, iż w czaſie iego bawienia w *Neapolu* niczego nieoszczędzał dla przekonania dworu iak mocno Dyrektoryat pragnął utrzymać dobre porozumienie. Mniemał, iż iuż doszedł do tego celu, gdy rozpoczął umowę względem handlowego traktatu, którą nagle zerwało zdarzenie pod *Abukir.* Dwor rozumiał, iż to nieszczęście zupełnie nas ą potęgę zniszczyło, i poddał ſię dawney *Anglikow* nad ſobą przewadze. *Garat* w końcu mowy upraszał Ciało Prawodawcze, ażeby podało Dyrektoryatowi ſposoby poſtawienia woyſk naszych w takiey poſtaci, iżby niepotrzebowały obciążać kontrybucyami oswobodzone przez ſiebie kraie, i żeby naſi żołnierze uważani w nich byli nie iako exaktorowie, lecz iako dobroczyńcy.— Rada nakazała wydrukować mowę, i zakończyła ſeſſyą przy okrzykach *Niech żyie Rzeczpospolita,* i przy huku liczney artylleryi.

Przyiaciel Praw wyraża z tey okoliczności: „Armia *Rzymſka* dla nagłego niedoſtatku żywności, widziała ſię zniewoloną wſtrzymać na moment byſtre ſwoie poſtępowanie; iuż niecierpliwe iey męſtwo zamieniało ſię w zapalczywość przeciwko łakomym Liwrantom iey nieczynności ſprawcom, gdy wódz korzyſtaiąc zręcznie z gniewu żołnierzy, i ſkutki onego zwracaiąc na nieprzyiacioł Rzeczypoſpolitey: *Wasze magazyny ſą w Neapolu* rzekł do nich“— więc do *Neapolu* odpowiedzieli żołnierze. W momencie *Kapua* zdobyta; wielkie ſzczątki armij *Neapolitańſkiey*, które rozpacz uſzykowały, padaią pod bagnetami *Francuzkiemi*, zatykaią ſobą rzekę *Volturno* i ſześć mil drogi aż do *Neapolu.* Za niemi znaydowali ſię Lazaroni; 60. tyſięcy zoſtało zabitych, a *Francuzi* zmordowani rzezią, zatkneli w *Neapolu* chorągiew zwycięſtwa. W tym nieſłychanym zwycięſtwie mało *Francuzow* utraciło życie, a ieden tylko z wyżſzych offi. cerow zginął.“ Weyście do *Neapolu* było także nową bitwą; ſtrzelano z wielu domow, które potym oddane były na paſtwę płomieni.

Słychać, iż Dyrektoryat żądał teraz od *Hiszpaniy*, aby ieżeli niechce dozwolić na przeyście woyſk *Francuzkich* przez kraie iey do *Portugaliy*, sama *Hiszpania* ią attakowała. Rząd *Hiſzpańſki* miał dać odpowiedź, iż ieżeli woyſka *Francuzkie* maią koniecznie wkraczać przez *Hiszpanią* do *Portugaliy*, żąda przynaymniey aby niemi dowodził Generał *Perignon* dawniey ambaſſador *Francuzki* w *Madrycie.* Wiadomość o porażeniu zupełnym *Neapolitańczykow* sprawiła w *Madrycie* mocne wrażenie.— Dla zaſtąpienia niedoſtatku dochodow ſkarbowych, uchwalono nakoniec w Radzie 500. po długich i mocnych sporach na dniu 5. Podatek na sol. Od każdego funta soli konsumowanego w kraiach Rzpltey, poſtanowiono opłaty ieden *Sous.* Podatek ten nigdy nie ma puszczany bydź w arędę. Sol przeznaczona za granicę, lub na morze, wolną będzie od tey opłaty. W czaſie tych sporow ſtraż Rady 500 dwa razy podwoioną była, dla wſtrzymania naciſku burzliwych tłumow ludu.— W niektorych nawet południowych okolicach naszych drzewa pomarańczowe, cytrynowe etc. znacznie przez mrozy uszkodzone zoſtały. W *Tulonie* mroz doszedł do 17. ſtopni.

Podług tuteyſzych dziennikow *Francuzi* utworzyli w *Kairze* towarzyſtwo aktorow i teatr tam założyli. *Buonaparte* znayduie ſię zawſze w naylepszym położeniu. Dla utrzymania *Kairu* w rygorze, tamteyszy ſtary zamek ogromną artylleryą zoſtał osadzony, Generał *Berthier* nie otrzymał pozwolenia od Generała *Buonaparte* powrocenia do *Francyi* dla ſłabości zdrowia. Niedoſtatek wina i wodki, zaſtąpionym ieſt przez likwor *Rosoglio* robiony z Daktylow. W *Alexandryi* założono kollegium zdrowia, dla zawarowania armij od zarazy powietrzney, która tu i owdzie pomiędzy błąkaiącemi ſię *Beduinami* panuie. Dobosi Francuzcy przemienieni zoſtali na żołnierzy, a mieysce ich zaſtąpili młodzi *egipcyanie.*

Od kilku dni mieliśmy tu rzadkie widowiſko, żaden z żyiących mieszkańkow nie może ſię chlubić, aby go kiedy widział. Na polach *Elizeyſkich* czynią tu wyścigi na łyżwach. Od czasu oſtatniey kry na *Sekwanie* i *Marnie*, rzekach, które połączone przez *Paryż* płyną, woda wzniosła ſię do 3. i 4. ſtop na polach *Elizeyſkich.* Teraźnieyſze mrozy znowu tę wodę ścieły, i ſprawuią zabawę amatorom łyżwow.

W *Bonin* mieście departamentu niższey *Loiry*, trzęſienie ziemi uszkodziło 150. domow.

Miniſter woienny zakazał znowu pod surową karą wpuszczania cudzoziemcow do swoiey kancellaryi procz zwykłych dniow audyencyi. Urzędnik wprowadzaiący osobę nie należącą do kancellaryi, ma być natychmiaſt z funkcyi swoiey wyzuty.

Siedmiu Officerow od 19. puł-brygady zaiętych w niewolą na okręcie *Tonnant* w potyczce pod *Abukir:* przybyło w bardzo nędznym ſtanie do *Bayonny.*

Przeciw Generałowi *Bernadotte* było tu poczynionych wiele zaſkarzeń, z których ſię iednak usprawiedliwszy, odiechał do armij.

Forteca *Huninga* ieſt teraz iak naymocniey w żywność opatrzona.

Wylewy rzek wielkie ſzkody w całey *Francyi* poczyniły. Kommunikacya nawet między *Paryżem* i *Wersalem* była przerwaną.— Na dniu 25. Stycznia trzęſienie ziemi było mocne tak w *Roszelli*, iak na wyspie *Oleron.*

W *Ankonie* uzbraiaią teraz nową z małych ſtatkow ſkładaiącą ſię wyprawę, która dla lekkości swoiey łatwo potrafi przemknąć ſię przez *Roſſyiſko-Turecką* flottę krążącą.

Bitwa po którey woyſka *Francuzkie* weszły do *Neapolu*, trwała przez 50. godzin.— W *Neapolu* za wniyściem *Francuzow*, rzucano ieszcze na nich z dachow rozmaite ſprzęty, drwa, a nawet ſtrzelano etc. *Francuzi* iednak otrzymali przewagę; wiele domow spalonych i zrabowanych zoſtało. Zamek *del Uovo* poddać ſię muſiał, drugi *St Elmo* osadzony także zoſtał przez *Francuzow.* Przed wniyściem do *Neapolu*, *Francuzi* krwawe ſtaczali potyczki, i 6. godzin drogi aż do *Neapolu* trupami okrytey było.

Trzey kandydaci których klaſſa literatury i kunsztow ma podać Inſtytutowi na obięcie mieysca po Ob. *Delille*, ſą OOb. *Palisot*, *Parny*, i *Legouvé.*

Dnia 10. *Lutego.*

Xiąże *d'Oſſon* który wyieżdża do *Wiednia* w urzędzie Ambaſſadora Króla *Hiszpańſkiego*, przybył do *Baionny* z liczną switą.— Mowią tu zawsze o wyprawie przeciwko *Portugalij.* Generał *Augereau* mocno nalega, ażeby mu tę wyprawę powierzono.

Pewną ieſt rzeczą, iż Generał *Joubert* po trzeci raz domagał ſię o dymiſſyą, i że ią nakoniec od Dyrektoryatu otrzymał. Rozmaite są domyſły o przyczynach iakie były powodem oddalenia ſię tego Generała, któremu nie można zaprzeczyć znakomitych przymiotow, a nadewſzyſtko bezſtronności nieposlakowaney. Jego nieprzyiaciele oſkarzaią go, iż był z partyi zbyt zapaloney, przypominaią oni ſpoſob iakim z własney woli i bez przyłożenia ſię Miniſtra *Lacroix*, uſkutecznił we 24. godzinach rewolucyą w *Hollandyi.*

Beurnonville wyſłany przed 8. mieſiącami w urzędzie Konſula do *Charleſtown*, przybył do *Baionny*, a iutro lub poiutrze w *Paryżu* ieſt ſpodziewany. Mowią iż wiezie z ſobą odpowiedź Prezydenta ziednoczonych ſtanow *Ameryki* na depesze Rządu *Francuzkiego* oddana Doktorowi *Loghan*. Naſze dzienniki zapewniaią, iż negocyacye Dyrektoryatu iak naylepszy przynioſła ſkutek, i że Doktor *Loghan* mianowany zoſtał członkiem Kongreſſu ziednoczonych ſtanow od prowincyi *Penſylwanii*.

W wielu Dziennikach zawieraią ſię uwagi względem przyszłych elekcyow, zamiarem ich ieſt proſtować ducha publicznego w wyborze nowych Reprezentantow. Zdaie ſię iż tyle tą razą lękaią ſię *Jakobinow*, ile przed dniem 18. *Fructidor* lękano ſię Rojaliſtow.

Do *Breſt* wyſłany ieſt rozkaz, ażeby natychmiaſt pracowano około uzbroienia 24. liniowych okrętow, i proporcyonalney liczby mnieyſzych ſtatkow woiennych. Niewiadome ieszcze tey flotty przeznaczenie, lecz zapewniaią iż Dyrektoryat oświadczył Rządom *Hiszpańſkiemu* i *Batawſkiemu*, iż cokolwiekby to kosztować miało, należy koniecznie ich floty z flotami *Francuzkiemi* połączyć, dla uſkutecznienia razem iednego ważnego przedſiewzięcia.

z Bordeaux dnia 2. Lutego.

Korsarze le *Clairvoyant*, *l'Horoscope* i *l'Hirondel* z *Baionny*, schwytały i zaprowadziły na ſtanowiſko *St Jean de Luz*, Bryg *Amerykańſki* nazwany *Eliza*. Między papierami kapitana znaleziono liſt naſtępuiący.— *John Adams Prezydent Ziednoczonych ſtanow Ameryki, tym wszyſtkim ktorzy ninieyſze pismo widzieć będą, pozdrowienie.* Wiadomo czynię, iż ſtosownie do aktu kongressu ziednoczonych ſtanow pod 9. Lipca 1798, poleciłem i niniejszym liſtem polecam Brygantynowi *Eliza*, uzbroionemu i ładownemu od 132. beczek pod armatorem Wilhelmem *Orne z Salen*, upoważniaiąc niniejszym pismem Tomasza *Woodberry* młodego kapitana, Samuela *Peace* i *Zabulon Woodberry* Porucznikow pomienionego okrętu, iako też i innych iego officerow i ekwipaż, do chwytania i zabieranie wszyſtkich okrętow *Francuzkich* zbroynych, ktore ſię znaydować będą na granicach ziednoczonych ſtanow, lub w pełnym morzu, i przyprowadzać do iakiegokolwiek portu lub kraiu przyiacielſkiego; każdy tym ſposobem schwytany ſtatek z iego armatami i ſprzętami, rownie i z towarami i rzeczami ktore ſię na nim znaydować będą, oraz każdego *Francuza* lub inną iakąkolwiek do tegoż ſtatku należącą osobę, do zabierania przy tym wszyſtkich towarow i ſprzętow obywatelow *Francuzkich* uzbroionych, ażeby względem tych zdobyczow można poſtąpić podług formoralności i Prawa. To polecenie będzie miało ſwoią moc przez wszyſtek czas, poki ſię tylko podobać będzie Prezydentowi ziednoczonych ſtanow. Działo ſię za moim podpisem i przy położeniu pieczęci ziednoczonych ſtanow *Ameryki* dnia 10. Grudnia roku Pańſk: 1798 a 23. niepodległości pomienionych ſtanow.— (podpisano) *John Adams* Prezydent, Tymoteusz *Pickering* ſekretarz ſtanu.

z Bruxelli dnia 3. Lutego.

Ogłoszona tu zoſtała Proklamacya Generała *Coland*, uwalniaiąca miaſto *Bruxelle* od ſtanu obleżenia.

Dnia 8. *Lutego*.— Zdaie ſię, iż Rząd użyie wielkich ſposobow. Zapewniaią, iż woyska poſiłkowe w *Hollandyi* weydą także do kampanii, i będą zaſtąpione przez Połbrygady nowego zaciągu.

z Hagi dnia 12. Lutego.

Wczoray pierwsza izba przeznaczyła ſto tyſięcy złotych częścią na wsparcie z ubożonych przez wylew wody mieſzkańcow, częścią na naprawy grobel. Powielu mieyscach woda zalała groble i cała *Geldrya*, począwszy od *Lek*, aż do *Mozy*, ſtoi pod wodą, wiele ludzi i bydła życia poſtradało. Liczne kupy pouciekały do miaſt na wzgorkach leżących, iako to *Nimwegi*, *Arnheymu*, tudzież na wysokościach ſtykaiących ſię z *Renem Batawſkim*, lecz naywiększa liczba schroniła się na drzewa, i groble, gdzie nieszczęśliwi z zimna i głodu umrzeć mogą, ponieważ dla lodow żadna łodź na pomoc przyiść im nie może. Od *Gorcum* aż do *Arnheim* nie ſłychać, tylko bicie w dzwony na gwałt z powodu wielkiego wod zalewu.

Fortyfikacye *Duſſeldorfu* zniszczone zoſtały przez wylew *Renu*.

z Konſtantynopola dnia 18. Stycznia.

Mowią wiele o przymierzu zawartym między *Portą* i Dworem *Wiedeńſkim*.— Mrozy i tu były niepamiętne, wiele ludzi życie przez nie utraciło. Z tego powodu handel ieſt rownie zatamowany.— Jak tylko przyszła tu wiadomość o zaięciu przez *Anglikow* i *Neapolitańczykow* miaſta *Liworno*, rozeszła się pogłoska, iż Cesarz zamyśla Porcie woynę wypowiedzieć, internuncyusz Ceſarſki zaprzeczył natychmiaſt tey pogłosce.— Eſkadra połączona, ktora blokuie *Alexandryą* i inne porty *Egipſkie*, przymuszona była dla szturmow, oddalić się na morze.— Z zaiętych w niewolę 240. *Francuzow* na wyspie *St Mauro*, 40. ſtało się ofiarą mrozow i ſrogiego obeyścia, iak tylko ktory z nich umarł, odcinano mu głowę, i kazano innemu więźniowi Francuzkiemu zawieść ią do *Koſtantynopola*. Takowych 40. głow ieſt teraz wyſtawionych przed bramami Seraiu.— Ponieważ nie mamy tu dostonałey z *Egiptem* komunikacyi, przeto za wnioſkiem *Sir Sidneia Smith* telegrafy poſtanowione być maią.—Kapitan Basza odwolany z pod *Widdynu* dowodzić będzie eſkadrą od 4. liniowych okrętow i 2. fregat i z tą do *Egiptu* popłynie.— Przygotowania niesmierne ktore Porta przeciw *Egiptowi* czyni, okazuią, iż *Turcy* nie tak łatwym sądzą odebranie iego. *Sir Sidney Smith* popłynie tam także z 9. okrętami liniowemi a *Turcy* wielkie w nim nadzieie pokładaią.— Z okolicy *Krymu* i *Oczakowa* woyska *Roſſyiſkie* są w marszu do *Sebaſtopolis* dla weyścia tam na okręty i popłynienia do *Konſtantynopola*, gdzie połączone z woyskami *Tureckiemi*, maią wyprawę przeciw *Włochom* przedſiewziąść.— Tuteyszemu posłowi *Hollenderſkiemu* rząd *Turecki* oświadczył, iż dla ściſłych związkow łączących *Francyą* z *Hollandyą* nie może dłużey tu bawić, chybaby rząd iego odſtrychnął ſię od *Francyi*, w ktorym to przypadku dawne związki *Hollandyi* z Portą odnowićby ſię mogły. Kupcy *Hollenderscy* ſiedzą w ſpokoyności, wszelkim iednak agentom rządowym tego Narodu, uſtąpić z kraiow *Tureckich* kazano.— Przymierze Porty z *Roſſyą* zawarte ieſt tylko odporne, i zawiera w sobie zobopolną kraiow obu mocarſtw gwarancyą.— Przed kilku dniami przyprowadzono tu Generała *Francuzkiego Rose* w *Prevesa* schwytanego wraz z Generałem *Salicetti* i obu w więzieniu ſiedmiu wież osadzono.— Podarunek ktory *Sir Sidney Smith* w imieniu monarchy swego Sułanowi ofiarował, ſkładał ſię z 12. armat, ktore w *Londynie* podług nowego wynalazku *Francuzkiego* odlane były, a u ktorych lawety tak są urządzone, iż można armaty na armaty ſtawiać. Model okrętu *Angielſkiego* admiralſkiego ieſt podarunkiem dla Kapitana Baszy przeznaczonym.— Budowniczy okrętow *LeBrun* znowu ieden okręt liniowy i 2. korwety z warsztatu spuścił na morze.— Porta ſprzymierzeńcom swoim dozwoli wolnego werbunku w *Albanii*.— Na dniu 6. *Sir Sidney Smith* dawał na okręcie swoim *Tygrys* wielką ucztę z powodu potroynego przymierza, na ktorey także internuncyusz cesarſki i wiele Dam znaydowało ſię. Pani *Smith* oddała woysku morſkiemu dowodzonemu przez podpułkownika *Duglas* chorągiew własną ręką haftowaną, z napisem: *Ziednoczenie*. Przy tey ceremoniy miała mowę do woyska zachęcaiąc go do mężnego walczenia wraz z przymierzeńcami.

Od granic Auſtryi dnia 9. Lutego.

Generał *Melas* ſtarzec 60letni uczynił przełożenia Cesarzowi przeciw nominacyi ſwoiey na kommendanta do armii *Włoſkiey*, lecz Cesarz nie przyiął takowych przełożeń i nominacyą potwierdził.— Lud w *Neapolu* naybardziey przeciw Vice-Krolowi *Pignatelli*, był unieſiony za to, iż rozkazał, aby ſzanowano 500. *Francuzow* przybyć maiących do *Neapolu*. Lud przeiął także depesze przyſłane od *Francuzow* do Vice-Krola.— Schwytano rownie dwa okręty *Genueńſkie* naładowane bronią *Francuzką*.— W woyſkach naszych widać powszechne poruszenia nad brzegami *Po*, i *Adygi*. Woyſka także z *Czech* i *Auſtryi* nieuſtannie nad granicę wyruszaią.— Z *Pragi* artylerya rezerwowa niedawno także wyszła, a nawet załoga *Praſka* odebrała rozkaz do marszu.

z Ratyzbony dnia 10. Lutego.

Obywatel *Bacher* ſprawuiący intereſsa *Francuzkie*, kommunikował Rzeszy liſt naſtępuiący. „*Wypis z depeszy Ob: Talleyrand Miniſtra ſpraw zewnętrznych do Ob. Bacher.* Dowiaduię się z oſtatniego rapportu twego Obywatelu, iż deklaracya legacyi *Francuzkiey* w *Raſtad* względem wniiścia ſpodziewanego woyſk *Francuzkich* na territorium Rzeszy, przyſłaną zoſtała do *Ratyzbony*, i że ieſt nadzieia, iż ſeym przedsięwezmie poſtanowienie ſtoſowne do życzeń w tey deklaracyi zawartych. Nie zechce zapewne Rzesza (otwieraiąc woyſkom naszych nieprzyiacioł wolne przeyście na territorium neutralnym, zrobionym przez umowę armiſtycyiną, i negocyacyą w *Raſtad* rozpoczętą) nie zechce mówię wyſtawiać się na nowy pożar woyny, i przeniesienie iey teatru do *Niemiec*. Łatwo ci będzie Obywatelu dostrzedz powodow poſtępowania gabinetu *Roſſyiſkiego*, ktory nie wyruszył woyſk ſwoich iak w momencie kiedy wszyſtko zapowiedało bliſką pacyfikacyą, i że Rzesza nie ma innego intereſsu, iak śpiesznym krokiem, i bez wybiegu do tego dążyć celu.„— Z ta-

kowego liſtu wnosić trzeba, iż rząd Francuzki pragnie utrzymać pokoy z *Rzeszą*.

z Frankfortu dnia 12. *Lutego.*

Do *Hanau* przybyły powozy z ſprzętami Elektora *Mogunckiego*, dawniey także przechodziły powozy Elektora *Kolońſkiego*. Widziemy tu wielu kommiſſarzow *Francuzkich*, officyaliſtow i agentow, tudzież dwoch Generałow.— Cesarſki miniſter wyieżdża iuż z miaſta naszego.— Z *Czech* sprowadzono do *Bawaryi* i nad rzekę *Lech* bliſko 200. armat. — W *Erenbreitſteinie Francuzi* znalezli 190. armat i 4000 cetnarow prochu.

W Xięſtwie *Wirtemberſkim* wielkie zaburzenia powſtać miały.

z Monachium dnia 17. *Lutego.*

Wczoray Elektor nasz *Karol Teodor* zakończył tu życie ſwoie w roku 75. Dla ſtarości ſwoiey był ón dziekanem pomiędzy rządzcami *Europy*. Ponieważ w nim dynaſtya *Sulzbach* wygaſła, przeto naſtępcą po nim w rządach ieſt *Maxymilian* Xiąże *Dwoch-Moſtow*.

z Strazburga dnia 9. *Lutego.*

Generał *Jourdan* ciągle tu bawi, i nie wyiedzie do Rzpltey *Helweckiey*.— Zapewniaią tu, iż hrabia de *Lehrbach* ma oświadczyć Miniſtrom *Francuzkim* w *Raſtad*: „ Iż cofnienie woyſk *Roſſyiſkich* naſtąpi w ten czas, kiedy woyſka *Francuzkie* cofną ſię z prawego brzegu *Renu*.

Dnia 11. *Lutego.*

Nieprzeſtaią zapewniać, iż woyſka nasze w ośmiu dniach przeprawią ſię przez *Ren*, ieżeli oczekiwana z *Wiednia* odpowiedz nie będzie dogodną.— Przybyło tu wiele pułbrygad i regimentow kawaleryi. Generał *St. Cyr* ieſt wkrotce ſpodziewany z *Nantes*. Generał *Lefebvre* otrzymał kommendę dywizyi *Bernadotte*, który mianowany zoſtał Generałem kommenderuiącym. Generał *Ernouf* niepowrocił ieszcze do zdrowia po swoim upadku z konia.

z Sztokolmu dnia 5. *Lutego.*

Od regimentu *Calmar* odłączono 1000 ludzi i przeznaczono do *Karlſkrony*, którzy tam w pierwszych dniach przyszłego mieſiąca ſtanąć maią, dla pracowania około uzbraiania flotty.— Pogłoſka o niepodległości *Ile de France* z niezawodnych źrzodeł okazała ſię fałszywą.

z Raſtad dnia 11. *Lutego.*

Nadzieie bliſkiego pokoiu między Francyą i Rzeszą codziennie ſię bardziey utwierdzaią: mowią, iż miniſtrowie *Francuzcy* dali w tey mierze zaspokaiaiące upewnienia, i że nawet zamyślaią podać Deputacyi Notę, w którey maią oświadczyć, iż ich Rząd ma mocną ſkłonność do zawarcia pokoiu, ieżeli ſię Rzesza do tego ſkłoni. Nie wątpią także, iż odpowiedź ſeymu *Ratyzbońſkiego* będzie ſtosowną do oſtatniey ugody.

Przygotowania *Francuzow* na lewym brzegu *Renu* ſą niezmierne. Armia wyższego *Renu* wynoſi do 65. tyſięcy ludzi.— Obawiać ſię potrzeba, ażeby korpus do 20. tyſięcy woyſka *Francuzkiego* wynoszący, nie opanował *Manheimu i Filipsburga*, gdyby nawet pokoy z Rzeszą zoſtał zawarty.— Xiąże Biſkup *Spirſki* wyſłał iuż ſwoie naydroższe ſprzęty do *Bruchsal*.

Dnia 12. *Lutego* — Znayduie ſię tu ieden adjutant Generał *Jourdan*. Domyślaią ſię, iż oczekuie na odpowiedź dworu *Wiedeńſkiego*. — Zoſtaiemy tu zawsze w iednakowey niepewności. Przygotowania woienne nieuſtaią z oboiey ſtrony, wiele nawet osob, których obecność mniey tu była potrzebną, iuż ſię pooddalały.

Dnia 13. *Lutego.*— Pewną ieſt rzeczą, iż miniſtrowie *Francuzcy* oświadczyli uſtnie członkom Deputacyi, iż ich Rząd gotow ieſt do zawarcia pokoiu z Rzeszą. Mniemaią tu, iż w przypadku zerwania zgody między *Auſtryą i Francyą*, umowiona będzie neutralność, na mocy, którey dalsze negocyacye w *Raſtad* odprawiać ſię będą, wieść ſię także rozchodzi, iż legacya *Francuzka* obiaśniła Hrabiemu *Lehrbach* ſwoią Notę pod 31. Stycznia, to ieſt, iż Rząd *Francuzki* nie żąda, ażeby woyſka *Roſſyiſkie* wyszły z kraiow dziedzicznych, ale tylko ażeby nie wchodziły do cyrkułu *Auſtryi*.

Przybycie kuryera z *Wiednia* oczekiwanego zaspokoi zapewne naszą niepewność.— Miniſtrowie Cesarscy kazali iuż upakować wielką część ſwoich ſprzętow. Deputowani *Sascy* i *Bremeńscy* toż ſamo uczynili. Xiąże Biſkub *Bazyleyſki* wyiechał. *Spirſki* miał dziś wyiechać z *Bruchsal* do *Helbronn*. Familia Margrabiego *Badenſkiego* ma ſię udać do *Anspach*, lecz ſam ten Xiąże ma ſię w ſwoiey rezydencyi pozoſtać.

Dowiaduiemy ſię, iż Generałowie *Leval i Vandamme* znayduią ſię w tym momencie na prawym brzegu dla oznaczenia kwater, które ich woyſka zaymować maią; do zamku *Khel* przybyły iuż niektóre bataliony.

Przygotowania woienne na lewym brzegu *Renu* ſą niezmierne, wszyſtko tam napełnione ieſt woyſkiem, którego w wyższym *Renie* liczą do 70. tyſięcy. Wielka liczba ciekawych ieździ do *Strazburga*, dla oglądania tych przygotowań woiennych.

Nie przeſtaią twierdzić, iż armie Generałow *Jourdan* i *Maſſeny* maią rozkaz pomykać ſię dnia 15. To ieſt rzeczą pewną, iż te dwie armie znayduią ſię na etacie woiennym, i że dywizye, z których ſię ſkładaią, ze wszech ſtron ſię ściągaią. Armia G. *Jourdan* ma w sobie 4. dywizye których szefami są Generałowie *Saint-Cyr*, *Ferino*, *Souhem*, i *Lefebvre*, Generał *Hautpoult* dowodzi kawaleryą. W tey armij rachuią 40. tyſięcy ludzi, armia zaś Generała *Maſſeny* ma być do 50. tyſięcy ludzi doprowadzoną

z Turynu dnia 26. *Stycznia.*

Przechod woyſk *Francuzkich* przez miaſto tuteysze i wywożenie z tuteyszego arsenału potrzeb woiennych ieſt tak wielkie, iż we *Włoszech* zdaie się, iż woyna nie z ſamym tylko *Neapolem* prowadzoną będzie.

z Rzymu dnia 26. *Stycznia.*

Przed zawarciem zawieszenia broni, Generał *Championnet* wydał do *Neapolitańczykow* odezwę datowaną z *Monte Caſsino* dnia 1. Stycznia, w którey wyraża: „ Jeżeli armia *Francuzka* weszła na wasze territorium, to dla tego, iż Król *Neapolitańſki* wſzedł pierwſzy na territorium *Rzymſkie* przez woyſka *Francuzkie* zaięte. Jeżeliby ſię miały popełnić iakie bezprawia, przesyłaycie wasze zaſkarżenia do Generałow *Francuzkich*. Ukarzę przeſtępnych, a ſzkody ubogich, maiątkiem Panow *Neapolitańſkich* nadgrodzę. Przyſzliycie deputacye, doſtarczaycie żywności armij, ażeby nie była przymuszona zabierać ie gwałtem; każcie rozbroić zdradzieckich agentow narażaiących wasze bespieczeńſtwo przez prożny opor zwycięzkiey armij. Wkrotce poſtanowię rząd tymczasowy dla utrzymania ſpokoyności i nadania Prawom powagi, tym czasem bądźcie poſłuſznemi waszym urzędnikom i tym, których do nich przyłączycie. Zachowacie ſię przy waſzey Religij i Duchowieńſtwie, które rownież zoſtawiliśmy w Rzpltey *Rzymſkiey* i innych zaiętych przez nas kraiow, a wy Duchowni przeſtańcie na powołaniu waſzym, utrzymuiąc porządek, ſpokoyność i używaiąc waszych wpływow na uchronienie waszych wſpoł - obywatelow od nieszczęść któreby na nich ściągnąć mogło niepoſłuſzeńſtwo.

W rozkazie Generała *Championnet* dnia 14. Stycznia z *Caserta* wydanym, znayduią się wyrazy naſtępuiące. „Pomimo zawartego *armiſticium* trzeba się nam mieć na baczności. Generałowie kommenderuiący powinni mieć zawsze woyſko w pogotowiu; Szefowie osobą swoią za niedopełnienie tego odpowiedzą. Naywyższy Kommisarz magazynow przedsięwezmie środki do opatrzenia w żywność *Kapui* na trzy miesiące. G. *Eblé* wraz z Obywatelem *Brulley* zwiedzi fortyfikacye *Kapui*. Każą zburzyć zupełnie mieysca warowne, które bronią przyſtępu z ſtrony *Volturno*, i roztrząsną, czyli ieſt potrzebą konieczną pomnożyć te fortyfikacye, które zaſłaniaią miaſto od *Neapolu*. Zezwalaiąc Generał kommenderuiący na zawieszenie broni, nie zapomniał o ſwoich braciach oręża. Król *Neapolitańſki* powinien zapłacić do kaſsy woienney 10. milionow liwrow; przez co żołd woyſkowy w gotowiznie opłacany i zaległość każdemu będzie oddana. Naywyższy Kommiſsarz potrzeb woyſkowych dziś ieszcze wyieżdża do *Neapolu* dla kupienia wszyſtkich rzeczy do okrycia woyſka potrzebnych.

z Mantui dnia 27. *Stycznia.*

Do *Poſchiera* przybyło więcey iak 30. wozow z ammunicyą artylleryą. Nad ieziorem *Idro* na zachod od granic *Tyrolſkich* pracuie 800. ludzi około oszańcowania obozu. Rownie do poprawy fortyfikacyow w *Bergamo* codzień 2000. ludzi ieſt użytych.

z Ankony dnia 23. *Stycznia.*

Kapitan iednego ſtatku *Hiszpańſkiego*, który przeieżdżał przez morze *Jońſkie* w ciągu mieſiąca Nivos, a dnia wczorayszego wszedł do naszego portu, uczynił naſtępuiące zeznanie, o ſtanie wyspy *Korſu*. Generał *Chabot* kommendant miaſta *Korfu*, uczynił z niego wycieczkę, którey ſkutek był nayszczęśliwszym; odparł woyſko *Roſſyiſkie*, położył na placu wiele ludzi, i zabrał im ſześć armat. *Francuzi* powrocili nazad do twierdzy z 400. ieńcami, między któremi 25. officerow. Cytadella zamku S. Anioła zoſtała opatrzoną w żywność, i uchodzi za niedobytą.

z Florencyi dnia 31. *Stycznia.*

Mowią, iż za przybyciem Kuryera z *Paryża*, miniſter *Francuzki* uwiadomił Oyca S. iż ieſt życzeniem Dyrektoryatu, ażeby J. S. przeniosła ſię do *Sardyniy*, lecz ſtan iey zdrowia uznany był za ważną od tey podroży wymowkę.

Oſtatniey ſoboty Generał *Lemoine* przeieżdżał tędy do *Paryża*. Dowiedzieliśmy ſię od niego iż Patryoci *Neapolitańſcy* odnieśli zwycięſtwo nad przeciwną partyą, że oponowali zamki, a przez deputacyą od *Neapolitańſkiego* centralnego klubu zaproſili *Francuzow* do obięcia tey ſtolicy w ſwoią poſſeſlyą.

Liſty z *Rzymu* dnia wczorayſzego odebrane, zawieraią w sobie też ſame wiadomości.

Obywatel *Salicetti* znayduie ſię teraz w naszym mieście po powrocie swoim z *Lukki*; Mowią iż wyieżdża do *Neapolu*.

z Genui dnia 31. *Stycznia.*

Obywatel *Lacombe St. Michel* ściąga teraz na ſiebie podziwienie i wdzięczność *Liguryiczykow*, gdy poznano iego wspaniały poſtępek względem ekwipażu ſtatku *Madonna del Porto-ſalvo*, na którym zaprowadzony był do *Tunis*. Nasz Dyrektoryat oświadczył mu ſwoie dziękczynienie imieniem Narodu i ludzkości przez publiczny liſt, oraz przez ogłoszone ekwipażu zeznanie, które zawierało w ſobie naſtępuiące ſzczeguły: *Lacombe St. Michel* wyiechał z *Neapolu* 10. Grudnia, na tym ſtatku, który zoſtał zabranym przez korsarza *Tunetańſkiego* bliſko *Sardyniy*, Korsarze poznawszy Amballadora *Francuzkiego*, uznali go wolnym, i chcieli go z całą iego świtą wysadzić na brzegi *Sardynij*, lecz razem oświadczaią, iż ſtatek i ekwipaż były dobrą zdobyczą. *Lacombe St. Michel* powiedział korsarzom, iż nieodſtąpi tym ſposobem *Liguryiczykow*, którzy ſię znaydowali pod protekcyą *Francuzką*, i woli, ażeby go ſamego zaprowadzono do *Tunis*. Przybywszy do ſtanowiſka, kazał ſię przewieść na ląd, i udał ſię do Deia. Dey utrzymywał pretensye korsarzow, kazał przed ſiebie przyprowadzić ekwipaże *Liguryiczykow*, a potym odeſłał ich na przeznaczone dla niewolnikow mieysca. Ambaſſador *Francuzki*, czyniąc nadaremnie naymocnieysze za niemi przełożenia, zapewnił Deia, iż nie wyiedzie z *Tunis* bez *Liguryiczykow*, i że ieżeli nie ma innego ſposobu ich uwolnienia, odkupi ich imieniem Rzeczypospolitey *Francuzkiey*. Tym to ſposobem ſtatek, ekwipaż i podrożni zoſtali uwolnionemi, i ſzczęśliwie do *Genui* powrocili.

z Liworno dnia 28. Stycznia.

Okręt *Szwedzki*, który w pięciu dniach przybył tu z *Neapolu*, nazywa ſię *Orfeusz* pod kommendą kapitana *Uschermann*. Podług iego rapportow *Francuzi* czynią wszelkie uſiłowania dla otworzenia ſobie drogi do zam: *St. Elme*. Vice-Krol *Pignatelli* w czaſie ciemności nocnych popłynął do *Sycylij*.

Nieiaki *Lavegna Neapolitańczyk* rozdawał codziennie po dwa karliny (42 gr: pol:) każdemu zbroynemu Lazaronowi. Zapewniaią, iż pod bramami *Neapolu* znayduie ſię 20. tyſięcy *Francuzow*.— Wielu ſtronnikow *francuzkich* wsadzano w smolne beczki, które zapalano. — *Moliterni* w zamku *St. Elme*, do którego ſię ſchronił, ma 300 ludzi z ſtraży mieyſkiey *Neapolitańſkiey*, którzy iego utrzymuią ſtronę.

Wypis z innego liſtu z Liworno pod tąż datą.

Po trzech dniach podrozy przybył tu ieden ſtatek *Szwedzki* z *Neapolu*, i przywiozł z ſobą wielu kupcow w tym mieście oſiadłych. Podług ich zeznania, nie znayduią ſię iuż w tym mieście ani miniſtrowie, ani żadna zwierzchność. Lud zawsze w maſſie zebrany, w ſto tyſięcy ſtoi pod bronią, pokazuiąc naywiększą zapalczywość. *Francuzi* znayduią ſię w *Kapui*. Miaſto *Neapol* należy uważać iako za zgubione, ſpodziewać ſię tam potrzeba głodu dla niepodobnego dowozu żywności. Generał *Moliterni* znaydował ſię na czele ludu, zaczęto mieć o nim podeyrzenie. Ten Generał ſchronił ſię do zamku *St. Elme*, na którym powiewała chorągiew *Francuzka*, i z kąd wezwano znayduiących ſię w okolicach *Francuzow*, lecz ci dla przeciętych ſzlakow, doſtać ſię tam nie mogli. wszyſtkie pałace, których właściciele uważażani byli za ſtronnikow *Francuzkich*, zoſtały ſpalonemi. Lękaią ſię, ażeby całe miaſto temu ſamemu nie podpadło losowi. Wszyſtkich cudzoziemcow uważanych za przyiaciol *Francuzkich*, wyrznięto. Lud nakazał, ażeby wszyſtkie bramy i drzwi zoſtały otwarte, izby w przypadku weyścia *Francuzow*, można do nich ſtrzelać z domow. W zamku *St. Elme* zawſze ieſt gotowość do ſtrzelania przeciw miaſtu. Na wszyſtkich ulicach nie widać tylko tłumy ludu i zatoczone armaty.

z Medyolanu dnia 1. Lutego.

Potwierdza ſię wiadomość, iż Lazaroni zerwali armiſticium, i że ſkutkiem tego było wkroczenie *Francuzow* do *Neapolu*. Ta wiadomość ogłoszoną zoſtała dnia dziſieyſzego armij w naſtępuiących wyrazach: *z Glowney kwatery z Medyolanu dnia* 13. *Pluvios* (1. *Lutego*.) Sześćdzieſiąt tyſięcy Lazaronow złączonych ze ſzczątkami armij *Neapolitańſkiey*, i z wielką liczbą zaciętych wieśniakow, ważyli ſię wyſtąpić z *Neapolu*, i uderzyć na armią *Rzymſką* pod *Kapuą*; Oślepieni zapałem fanatyzmu wſzędzie śmierć znaydowali; po nader zawziętey i przez kilka dni trwaiącey bitwie, zoſtali nazad do *Neapolu* odpędzonemi. Nieprzeſtaiąc na tey klęsce, ważyli ſię wieść ſpor z Republikanami o zdobycie miaſta. Lecz woyſka nasze od Patryotow *Neapolitańſkich* wſparte, wkroczyły tam, muſiano ieszcze walczyć przez trzy dni na ulicach, a Lazaroni całkowicie rozproszeni lub wycięci zoſtali, armia *Rzymſka* ogłoſzona ieſt armią *Neapolitańſką*, a *Neapol* ſtolicą nowey Rzpltey.

Dyrektoryat Wykonawczy dał Generałowi *Joubert* dymiſſyą, o którą dopraszał ſię z przyczyny ſłabości zdrowia. Generał *Delmas* iako nayſtarſzy w porządku, obeymuie tymczasowo kommendę nad armią aż do przybycia nowego Generała kommenderuiącego.

(podpisano) M u s n i e r *Generał Brygady*.

Xiąże *Saſki* który w bitwie przy *Civita-Caſtellana* zoſtał ranionym, kazał ſię przewieść do *Palermo* dla poratowania ſwoiego zdrowia.

Trzy regimenta *Piemonckie* przemienione wiedną pułbrygadę *Francuzką*, przybyły do *Bononij*, gdzie mundur Francuzki otrzymały. Generał *St Suzanne* który dowodzi prawym ſkrzydłem armij *Francuzkiey* we *Włoszech*, (oddzielney od armij *Rzymſką* nazwaney) założył kwaterę swoią w *Bononij*.

Dnia 2. Lutego.

Generał *Jaubert* opuścił dziſiay *Medyolan*; udał ſię proſto ku *Mantui*. Generał *Musnier* mianowany ieſt ſzefem wyżſzego ſztabu, na mieyſce Generała *Suchet*, który do *Paryża* wyiechał. Zapewniaią tu, że podług wydanego rozkazu W. Xcia *Toſkanii*, ſtanowiſko ważne *Saut de la Biche*, Francuzom ieſt oddane. — Generał *Macdonald* złożył ſwoią dymiſſyą.

z Warszawy dnia 1. Marca.

Z koncertu dnia 19 Lutego odbytego, zebranych było Czer: Zł: 514. Expensa iako to: na światło, opał, przepisywanie muzyki i kapeli na probach (bo w dzień koncertu bezpłatnie taż kapela grała), wynoszą Czer: Zł: 30. Pozoſtawało Czer: Zł: 484., z tego odłączyło ſię Czer: Zł: 50. a z nich na trzy parafie dało ſię Czer: Zł: 30. aby paſterze nayświadomſi prawdziwego uboſtwa, rozdzielili ie między naypotrzebnieyszych parafianow ſwoich, a Czer. Zł: 20. na ſzpital Dzieciątka Jezus, i to na utrzymywanie dzieci na mamkach będących i na chorych w ſzpitalu Bonifratrow, pozoſtała kwota Czer: Zł: 434 aſſygnowana ieſt osobom nieszczęśliwym, a naywięcey wdowom dziećmi obłożonym i razem chorobą i uboſtwem ściśnionym (czego ſię iak można było po ludzku obchodziło) Przy wypłacaniu brane ſą rewersa. Jeżeliby kto z tych mianowicie co ſkładkę czynili na tę miłoſierną sprawę, chciał dokładniey o tym ſię zainformować, okazany mu będzie generalny regeſtr wraz z rewerſami odbieraiących.

OBWIESZCZENIA

Gdy Król Jmć Pruſki Pan nasz nayłaſkawszy ſtosownie do zaszłego z Dworami Ceſſarſko *Roſſyiſkim* i *Auſtryackim* układu w Uniwersale pod dniem 12 Grudnia 1798. w *Berlinie* wydanym, raczył poczynić pewne modyfikacye względem podroży przez oſoby nie w iednym tylko z trzech tych kraiow oſiadłe podeymowanych; w którym to Uniwersale tak formalności, iako i ſtopnie legitymacyi potrzebnych, dla osob obcych do kraiow Ceſarſko *Roſſyiſkich* udawać ſię chcących, dokładnie są opisane, uwiadomia ſię zatym Publiczność, którą exyſtencya takowych przepisow intereſſować powinna: że Magiſtratowi tuteyszemu, oraz wszyſtkim konsyliarzom Powiatowym Ziemſkim czyli Lanratom Departamentu niżey podpiſaney Kamery J. K. Mci Woienno-Ekomiczney znaczna kwota drukowanych tegoż Uniwersału exemplarzow zoſtała przeſłaną: każdy więc maiący potrzebę dowiedzieć ſię o osnowie takowego urządzenia, może sobie wyproſić exemplarz onego od naybliższay ſiebie inſtancyi. Ktoby zaś zaniedbał ſtarać ſię o nabycie takowych wiadomosci; ten w przypadku nie dopełnienia zawartych w Uniwerſale wzmiankowanym przepisow, sam sobie będzie muſiał przypisać, iż niewiadomość iego za żadną mu wymowkę przyiętą, i żaden na nią wzgląd dany nie będzie. Dan w Warszawie dnia 31. Stycznia 1799 roku.

J. K. Mci Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna Kamera.

Dla ulżenia ciężaru mniey Dobrodzieyſtwy udarowanego Duchowieńſtwa, Nayłaſkawiey umyślić raczył Nayiaśnieyszy Król Jmć Pruſki Naymiłościwszy nasz Pan znieść od 1. dnia Mca Junii roku teraznieyszego całkowicie podatek od tegoż pod tytułem Subsidium Charitativum dotąd wybierany tak w południowych Prusach, iako też i w Prowincyi Nowowschodnich Pruſs i uſtąpić do tychczas będącym kontrybuentom. Te naywyższe kraiowe Oycowſkie Dobrodzieyſtwo, podaie się ninieyszym tym ogłoszeniem do powszechney wiadomości i przeſtrogi z spodziewaniem się iednak przytym tego, że ie rzeczone Duchowieńſtwo z przynależytą przyimie wdzięcznością. Nayiaśnieyszy Król Jmć poſtanawia iednak wyraźnie, że powyżey wspomniony podatek, tam gdzie tenże naprzykład dotąd na poddanych w dobrach Duchownych zasiedlonych był rozłożonym i od onychże wybieranym również od 1. dnia Mca Junii roku teraznieyszego od Duchowieńſtwa iuż daley nie będzie brany, ale że też i poddanym rownie uſtąpionym bydź powinien. Białyſtok-Płock dnia 12. Januar: 1799.— J. K. Mci Nowowschodnich Prus Woienno Ekonomiczna Kamera.

U N I W E R S A Ł

Względem wolności i dobrodzieyſtw Rządowych uchwalonych Koloniſtom zagranicznym, chcącym w tey Prowincyi oſiadać.

Chcąc, aby zagraniczni Artyści, Rzemieślnicy i innych Professyi ludzie, na których Prussom Południowym zbywa, mieli zachęcenie do oſiadania w tey Prowincyi, czyli w miaſtach Departamentu niżey podpisaney Kamery J. K. Mci, ſtanowi ſię, iż naſtępuiących używać będą wolności Dobrodzieyſtw i wsparcia rządowego.

I. Koloniści zagraniczni, chcący oſiadać w miaſtach, gdzie na nich naywięcey zbywa, celem prowadzenia ſwego Rzemiosła, maią mieć Prawo do podobnegoż wsparcia, a to czyli będą oſiadać w miaſtach, śrzedniey lub niższey klassy.—Dobrodzieyſtwa od Rządu im uchwalone, ſą: — 1.) Wolne Prawo Obywatelſtwa.— 2.) bezpłatny konsens do prowadzenia Rzemiosła lub Prawa mayſtrowego.— 3.) trzyletnia bonifikacya Podatku konsumpcyinego i akcyzy podług naſtępuiącey taxy: *a*) od męszczyzny rocznie 3. Talary; — *b*) kobiety 2. Talery. *c*) dziecka nie maiącego nad lat 12. 1. Taler.— *d*) mniey iak lat 12. maiącego 12. gr: d.— Ciż Koloniści winni ſą iednak za to, akcyzę iuż wprowadzoną, lub naſtępnie wprowadzić ſię maiącą opłacać rownie z innemi miaſt mieszkańcami.— 4.) Wolność ſześcioletnia od opłaty Serwisowey, ſkładek, ſtroży nocnych, Podatku celem utrzymania narzędzi ogniowych włożonego, i innych nadzwyczaynych, lub osobiſtych, mieszczanom właściwych ciężarow etc. etc.— 5.) Uwolnienie od kantonu za ſiebie i dzieci, ktore z sobą do kraiu przyprowadzą; tudzież za czeladź chłopcow rzemieślniczych, domownikow i dzieci, wraz z sobą do kraiu tego sprowadzone: ieżeli ciż domownicy, czeladż etc. ſą aktualnemi cudzoziemcami.— 6.) Mieć będą nadany sobie wolny od opłaty paszport na wprowadzenie z sobą rzeczy niezakazanych, od których żadne Cło ani akcyza wybierane nie będą.— 7.) Naznaczy im ſię bonifikacya kosztow podroży, ſtosownie do wielości mil od oſtatniego mieysca ich przebywania, do mieysca, w ktorym oſiadać maią: po 2. dobre grosze na mile od każdey osoby do samey familii należącey. W przypadku, gdyby ktora z familii tu ſprowadzaiących ſię, miała z sobą wiele mobiliow czyli ruchomości; zz uczynionym w tey mierze do rządu przełożeniem, osobna podług ſprawiedliwości kosztow transportowych naſtąpi bonifikacya.— 8.) Komorne roczne z mieszkania przez nich wynaiętego, popług sprowiedliwey proporcyi będzie im powrocone.— 9.) Gdy idzie o sprowadzenie narzędzi rzemieślniczych, ktore z trudnością tylko mogłyby bydź transportowane, iako to n. p. Prassy do materyow i tym podobnych: w tym razie koszta na założenie warsztatow będą im nadgrodzone: iednak w każdym przypadku osobne za poprzedzaiącą indagacyą powinno bydź w tey mierze do rządu uczynione przełożenie.

II. Ci iednak koloniści, ktorzy oſiadać będą w miaſtach śrzedniey lub niższey klassy, gdzie na ludziach ich Professyi nie zbywa, nie będą mogli bydź przypuszczeni do uczeſtnictwa tych dobrodzieyſtw rządowych bez żadnego ograniczenia: lecz tylko oprocz— 1.) Prawa Obywatelſkiego bez opłaty.— 2.) oprocz konsensu bezpłatnego do prowadzenia rzemiosła i Prawa mayſtrowego.— 3.) oprocz bonifikacyi trzyletniey za Cło i akcyzę podług taxy powyższey.— 4.) oraz uchwalenia na trzy lata od wszelkich ciężarow mieyſkich; — 5.) Tudzież od kantonu za ſiebie i synow ſwoich do kraiu ſprowadzonych oraz ich, czeladź, chłopcow, domownikow z ich dziećmi, ieżeli rownież aktualnemi ſą cudzoziemcami. Oprocz takowych więc dobrodzieyſtw i wolności, druga klassa koloniſtow żadnych innych korzyści mieć nie będzie. Y tylko ſzczegulnieysze talenta oraz inne rownież zalecaiące ich okoliczności, ſtanowić mogą wyiątek od tego prawidła; ktory nawet na ich żądanie będzie uczynionym.

III. Koloniści przenoszący ſię z innych prowincyi Pruſkich do miaſt Pruſko-Południowych, lub innych mieysc tey prowincyi, choćby pierwiaſtkowo rodakami kraiu tego lub cudzoziemcami, byli, nie będą iednak mogli bydź przypuſzczeni tylko:— 1.) do Prawa Obywatelſkiego, ktore nadane im będzie bez opłaty.— 2.) do konsensu bezpłatnego na prowadzenie rzemiosła lub Prawa mayſtrowego;— 3.) do paszportu bezpłatnego na wolność od akcyzy i Cła od ruchomości ich podług powyższego poſtanowienia należących;— 4.) do zwrotu kosztow podroży podług liczby mil i taxy powyższey; Jeżeli iednak ci koloniści zagraniczni, ktorzy będąc iuż oſiadłemi w dawnych Prowincyach Pruſkich, udaią ſię do Pruſs Południowych niezupełną ieszcze w tychże dobrodzieyſtwach Rządowych tamże podług przepisow i urządzeń im należących otrzymali satysfakcyą; do użytku takowych przypuszczeni będą za czas, iaki od pierwiaſtkowey ich w Prussach oſiadłości, czyli od daty uchwalonych im lat wolności, onym w reszcie należy ſię.— W myśl więc dawnieyszych iuż w tey mierze zaszłych urządzeń, uwiadomia ſię o tym powtornie Publiczność, dla ogolney informacyi i zachęcenia.— Dan w Warszawie dnia 9 Stycznia 1799. Roku.

J. K. Mci Pruſs Południowych Kamera Woyſkowo-Ekonomiczna.

D O N I E S I E N I A.

Wieś dziedziczna Lutobrog dawniey Jezuicka, Parafia Pniewſka między Bugiem i Narwą o 6. mil od Warszawy, a pułtory mile od Pułtuſka, z dwoma młynami, dwoma ſtawami, karczmą, lasem do budowy i opału, łąkami, w dobrych gruntach, ieſt do przedania. Zyczący ſobie mieć o tym dokładną wiadomość, może się zainformować na Ulicy Solney w Domu pod Nrem 815. u JP. Kamińſkiego.

Na Maryenſtadzie Nro 2624. Łazienki niegdyś Ur. Jozefa Kwiecińſkiego dziedziczne, zaś Nro 2814. Łazienki niegdy Domaszewſkiego dziedziczne z wſzelkiemi wygodami, oraz plac wielki w około oparkaniony nad Wiſłą ſytuowany Nro 2648. tegoż Kwiecińſkiego dziedziczny na ſkład drzewa ſą do naięcia od Wielkiey Nocy.— Browar murowany z dworkiem drewnianym i młynem końſkim oraz z wſzelkiemi rekwizytami browarnemi, na Szulcu ſytuowany niegdy Ur. Szanowſkiego dziedziczny, wſzyſtkie pod adminiſtracyą urzędową zoſtaiące ieſt do naięcia każdego czasu. Referencya do Murgrabiego na Maryenſtadzia Nro 2648.

Wdowa Staniſława Rafałowicza donoſi Prześwietney Publiczności, że ſkład ſwic woſkowych białych i żołtych tak ſtołowych iako i kościelnych rożnego gatunku, tudzież pochodni etc. etc. do kamienicy Ur: Łyszkiewicza w ſtarym mieście przeciw Ratusza pod Nr: 63. ieſt przenieſiony.